

HET KLEURENSPEKTAKEL

Petunia's zijn vrolijk stemmende tuin- en terrasplanten. De keus en variatie is enorm en dijt nog steeds uit: door intensief veredelingswerk komen er steeds nieuwe kleuren bij. "Maar aan hun wilde voorouders, de oerpetunia's, kun je ook veel plezier beleven", zegt kweker Brian Kabbes.

1 Foto: GAP Photos

Tot het begin van de jaren negentig van de vorige eeuw waren petunia's bekende eenjarigen met grote, wat flapperige bloemen, die vaak bloeiden in weinig subtiele signaalkleuren. Mijn grootmoeder had een zelfgezaaid, bont mengsel in haar tuin. Als kind vond ik dat prachtig, nu zou het pijn doen aan mijn ogen.

Deze grootbloemige petunia's zijn de afgelopen twintig jaar meer en meer verdrongen

door gestekte varianten met kleine bloemen, die langer en beter presteren in ons klimaat. Grootbloemige petunia's hebben wat moeite met onze wisselvallige zomers: bij veel regen en wind worden de bloemen snel lelijk en kwijnen de planten weg.

Vooraf bij de kleinbloemige varianten (de zogenaamde surfinia's) is het een komen en gaan van nieuwe rassen. Omdat het commercieel gezien een belangrijk siergewas is, is er veel concurrentie en daardoor ligt de lat erg hoog. Een nieuwe variant moet van goeden huize komen om

Foto: www.flobus.nl

VAN PETUNIA'S

Foto: GAP Photos

Foto: GAP Photos

LINKER-PAGINA

- 1 | *Petunia* 'Veranda' en *Gaura* in een bak.
- 2 | *P. violacea*.
- 3 | *P.* 'Happy Gal'.
- 4 | *P. axillaris*.
- 5 | *P. parviflora*.

DEZE PAGINA

- 6 | *P.* 'Black velvet'.
- 7 | *P.* 'Pinstripe'.
- 8 | *P. integrifolia*.
- 9 | *P.* 'Phantom'.

een plek in het bestaande sortiment te bemachtigen en oudere cultivars moeten zich constant bewijzen tegenover de nieuwkomers. Maar ook bij de grootbloemige petunia's zijn er ontwikkelingen, zoals de recente stroom van bijna zwarte varianten, bijvoorbeeld 'Black Velvet' of de meer paarszwarte 'Black Cherry'. De zwarte bloemen zijn nog gekker in combinatie met een contrasterende tekening, zoals 'Phantom' en 'Pinstripe' laten zien. Ook de lilawitte 'Happy Gal' is een opvallende verschijning, al zijn de bloemen wel wat flapperig.

Oerpetunia's

Hoe 'gekweekt' grootbloemige petunia's er ook uit mogen zien, ze wijken verbazend weinig af van hun wilde voorouders (zie kader op de volgende pagina). Via internet zijn er buitenlandse zaadbedrijven te vinden die deze oerpetunia's aanbieden. Hoewel ze lang en rijk bloeien, zijn ze niet door kwekershanden veranderd in uniforme tuinplanten. Hun wat wildere groei maakt ze geschikt voor liefhebbers van meer ongedwongen beplanting. Zelf heb ik door de jaren heen veel plezier beleefd aan de witte *Petunia axillaris* en de violette *P. integrifolia*. Ook de kleinbloemige violette *P. parviflora* en lilaroze *P. violacea* deden het uitstekend in mijn tuin. Deze oersoorten zaaien zich zelfs een beetje uit. Na wat woelen in de grond verschijnt er soms jaren later spontaan een *Petunia* van je eigen tuin, als leuke herinnering aan een vrolijke bloemenzee van jaren eerder.

Verzorging

De verzorging van petunia's is eenvoudig, mits je enkele wensen in het achterhoofd houdt. Dat begint - bij de gezaaide soorten - al met de opkweek van jonge ❖

plantjes. Van nature houden petunia's van warmte. Daarom is zaaien in de volle grond alleen mogelijk als de bodemtemperatuur hoog genoeg is. In de praktijk is dit rond half mei het geval. Beter is het om de planten binnenshuis in de vensterbank of in een verwarmd kasje voor te zaaien. Daarmee kun je al in maart beginnen. Het stoffijne zaad laat zich het gemakkelijkst zaaien als je het mengt met wat droog zand. Gebruik zaaigrond of desnoods wat cactusaarde, maar zeker geen schep grond

Foto: Getty Images

1 | Combinatie in potten: witte petunia's, een witte (dwerg) vlinderstruik en daarachter witte cosmea.

2 | x *Petchoa* is een kruising tussen *Petunia* en *Calibrachoa*.

zomaar uit de tuin. Bij een temperatuur rond de 20 °C kiemen de zaden binnen twee weken. Na voorzichtig verspenen en later overpotten in kleine potjes, heb je half mei al flinke planten, die een grote groeivoorsprong hebben op ter plekke gezaaide soortgenoten.

Ook gekochte planten kunnen pas rond half mei buiten worden uitgeplant. Vooral de kleinbloemige soorten hebben vaak een spreidende groeiwijze, wat ze zeer geschikt maakt voor hanging baskets of andere (hang)potten. Ze kunnen enorm uitgroeien en de in de potgrond aanwezige voeding is vaak al snel verbruikt. Geef ze daarom regelmatig vloeibare mest. Hoewel alle petunia's prima potplanten zijn, kun je ze ook direct in de volle grond planten. ♡

3 | *Salpiglossis sinuata* 'Bolero'.

4 | *Nolana paradoxa*.

5 | *Petunia* 'Calibrachoa Pink Morn'.

Foto: GAP Photos

Foto: www.bolster.nl

Rechts | Ragfijne
kiemplantjes.

Foto: GAP Photos

Foto: GAP Photos

Boven | Een rand van witte petunia's, met een geel-groene variant van *Ipomoea batatas*. Daarachter *Gaura lindheimeri*.

Houd wel rekening met hun voorliefde voor een zonnige en warme plek. Enige schaduw kunnen ze desnoeds nog wel verdragen, maar een lichte plek is beter. Geef bij droogte regelmatig water. Het weghalen van uitgebloeide bloemen staat niet alleen netter, maar stimuleert ook de vorming van nieuwe bloemknoppen. Met een goede verzorging en een mooie nazomer en herfst bloeien petunia's door tot aan de eerste nachtvorst!

Tekst Brian Kabbes
Beeld Brian Kabbes e.a

VERWANTSCHAP & HERKOMST

PETUNIA'S

Alle 35 wilde soorten uit het geslacht *Petunia* stammen van oorsprong uit Zuid-Amerika. De wilde voorouders van onze 'tuinpetunia' (*Petunia x atkinsiana*) zijn de witbloeiende *P. axillaris* en de violette *P. integrifolia*. Beide soorten, die al lang geleden zijn verzameld en via botanische tuinen werden verspreid, hebben grote, geurende bloemen. Met een beetje fantasie en oog voor detail kun je de overeenkomsten zien tussen de bloemen van een petunia en die van een aardappel, tomaat of tabak. Samen met nog een aantal bekende planten als de paprika, aubergine en de lampionplant horen ze tot de familie van de nachtschaden (*Solanaceae*). Deze bijzondere familie telt, naast veel nuttige, eetbare of mooie gewassen, ook een aantal gevaarlijke, zelfs dodelijk giftige planten. Enkele voorbeelden zijn de alruin, het bilzenkruid, de doornappel en de tabaksplant. Gelukkig is de petunia ongevaarlijk, ook voor huisdieren. Net als in alle families zijn ook bij planten sommige soorten nauwer aan elkaar verwant dan andere binnen dezelfde groep. Zo staat tabak (*Nicotiana*) dichter bij de petunia dan de aardappel en de tomaat. Als je heel nauwkeurig kijkt, is dat ook wel te zien. Nog duidelijker zie je het bij de brokaatbloem (*Salpiglossis*) en de wat minder bekende *Nolana*. De grote trechtervormige bloemen van beide soorten lijken sprekend op die van petunia's.

SURFINIA'S

Het ongekende succesverhaal van de kleinbloemige petuniavarianten begon in 1992, toen wereldwijd de eerste rassen onder de naam Surfinia® werden geïntroduceerd. Enige jaren eerder had de Japanse wetenschapper Dr. Ushio Sakazaki bij toeval een wilde petunia gevonden in een wijngaard in het zuiden van Brazilië, die opviel door een rijke bloei en kleinere bloemen dan we tot dan toe van petunia's gewend waren. Direct herkende hij de mogelijkheden als sierplant van deze bijzondere vondst en daarmee werd dit plantje de stamouder van de vele tientallen miljoenen gestekte petunia's, die sindsdien over de hele wereld worden verkocht onder juridisch beschermde merknamen als Surfinia® en Million Bells®. De laatste tijd is er overigens steeds meer bewijs dat deze kleinbloemige vondst geen echte *Petunia* was, maar moet worden ondergebracht in een eigen geslacht: *Calibrachoa*. De onderscheidende verschillen spelen zich echter af op voor het oog onzichtbaar (genetisch) niveau. Om het nog wat ingewikkelder te maken zijn beide geslachten gemakkelijk met elkaar te kruisen. De nakomelingen van deze verbinding hebben de naam *x Petchoa* gekregen. Door intensief veredelingswerk, op tal van plaatsen op de wereld en ook in Nederland, zijn er de laatste jaren veel nieuwe, vaak nog niet eerder bij petunia's geziene kleuren beschikbaar gekomen.

Foto: GAP Photos

ZAAD BESTELLEN?

Via G&B kun je nu zaad bestellen van verschillende petunia's en petunia-mengsels:

- 1 *Petunia Nana Compacta Wit*
- 2 *Petunia Nana Compacta Violet*
- 3 *Petunia Nana Compacta Gemengd*
- 4 *Petunia 'Pendula Balcony Mixed'*, een sterk afhankelijk mengsel voor balkonbakken en hangmanden.

De zaden kosten € 2,95 per zakje (inclusief verzendkosten). Maak het totale bedrag + verzendkosten over naar Speciale Zaden, rekeningnummer NL 32 RABO 0128 0867 18. Vermeld behalve de gewenste zaadnummers ook het nummer van Groei & Bloei (4). Attentie: vermeld bij de bestelling altijd je huisnummer + postcode en stuur tegelijkertijd een mail naar zaaien@groei.nl, met vermelding van de bestelling, volledige naam en adres. Meer zaden bestellen via Groei & Bloei? Ga naar www.groei.nl.

Zaad van *Petunia axillaris* en *Petunia integrifolia* is verkrijgbaar via www.flobus.nl.

Boven | Petunia's die lange ranken maken, staan mooi in een hangmand of tuinvaas.

Onder | Van links naar rechts: *Petunia 'Cherry Spark'*, *Petunia 'Sky Blue'* en *Petunia 'Surfinia Repens Pastel Pink'*.

